

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): **Barbora Páchová**
Název práce: **Gibraltarský nacionalismus pohledem teorií secese**

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Mgr. Jan Váška (IMS FSV UK)

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Diplomová práce Barbory Páchové se zabývá gibraltarským nacionalismem a vývojem státoprávního uspořádání tohoto britského zámořského území; autorka se pokusila tuto problematiku uchopit prostřednictvím teorií secese. V úvodu práce (s. 14) je formulováno velké množství nepřiliš strukturovaných otázek a cílů práce, samotná hlavní hypotéza („obyvatelé Gibraltaru touží (sic) po největší možné samostatnosti ale pod ochranou britské koruny“) je vyřčena až nakonec. Není také řečeno, z čeho a jak autorka tuto hypotézu odvodila (z empirie, či teorie?). Jako vhodnější postup by se zde jevilo nejprve odvodit hypotézu, až poté formulovat otázky dílčí, podpůrné. Autorčina zjištění hlavní tezi práce potvrzují.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Oceňuji originalitu autorčina uchopení tématu – v práci je upozaděn externí rozměr tématu (britsko-španělské vztahy) a do popředí jako subjekt vystupují samotní Gibraltaráne: jejich národní uvědomování a vývoj i současnou podobu politických požadavků autorka mapuje prostřednictvím obsahové analýzy primárních zdrojů - politických dokumentů a projevů ústředních představitelů gibraltarských politických stran.

Autorka se musela v práci vyrovnat s handicapem v podobě absence systematictějšího zázemí v oborech, z nichž teorie secese vycházejí: mezinárodního práva a jeho filosofie, resp. morální a politické filosofie. To se na řadě míst ukazuje jako deficit; např. při diskusi Deklarace přátelských zásad i obou připomínaných úmluv by bylo zapotřebí zohlednit i problematiku jejich vynutitelnosti, použitelnosti jako referenční normy při odůvodňování aktů uznávání nových států atd.

Zvolené teoretické ukotvení práce, či přesněji práci s těmito teoriemi považuji za velmi problematickou: s výjimkou tzv. vysvětlujících teorií secese (s. 37-40), s nimiž však autorka reálně nepracuje, jde o teorie normativní. V práci je jim nicméně přikládána i vysvětlující a predikční hodnota, což se mi jeví jít přímo proti úmyslům autorů jako Beran, Miller či Buchanan, jimž – přinejmenším podle autorčina podání jejich teorií – jde ne o vysvětlení a předpověď empirického vývoje secesionistických snah, ale „pouze“ o určení podmínek, za nichž je tyto ambice legitimní a možné uskutečnit.

Menší zastoupení sekundární literatury v bibliografii odpovídá tématu, přesto autorka v rozboru literatury měla jmenovitě rozebrat více než jen dva tituly. Není jasné, proč v závěrečné bibliografii rozdělila své primární zdroje mezi „dokumenty“ a „elektronické zdroje“ (zde typicky politické projevy a prohlášení), kde jsou spolu s některými zdroji sekundárními, když i většina „dokumentů“ je získána v elektronické podobě?

Struktura práce je logická a funkční, za ne úplně vhodné považuji pouze zařazení podkapitoly věnované zaniklým politickým stranám až za podkapitulu zabývající se stranami současnými: počátky gibraltarského národního uvědomování a geneze secesionistického diskurzu (Hassan) jsou tak připomenuty až po rozboru jeho pozdějšího vývoje a současné podoby.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Jazyková úroveň práce je přinejlepším průměrná (typickým prohrěškem je zaměňování přivlastňovacích zájmen svůj-jejich, historický prezens), v teoretických pasážích spíše podprůměrná. Ne zcela srozumitelné je např.

podání Woodova rozlišení mezi secesí a separatismem (s. 20-21), zavádějící je i formulace „území si uvědomují“ na s. 14: nositelem politického/národního uvědomování tedy není obyvatelstvo určitého území, ale území samotné? Nebylo by přesnější překládat Seymouriův předpokládaný pojem nation jako stát, nikoli národ (s. 36)? O nedotažené editaci textu svědčí i protimluv na s. 57 (ohledně ochoty k bilaterálním jednáním se Španělskem).

Odkazy jsou v zásadě korektní, autorce však unikl rozdíl mezi „34 s.“ (34 stran) a „s. 34“ (strana 34). V pozn. 31 je u citátu pasáže z gibraltarské ústavy z roku 1969 odkaz na ústavu z roku 2006.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

S výhradou k aplikaci zvolených teorií (viz bod 2) konstatuji, že cíle práce byly naplněny. Předložený text splňuje nároky na diplomové práce kladené. Autorka ke zvolenému tématu přistupuje originálním způsobem, empirická část práce je velmi objevná. Kvalitu předloženého textu snižují formulační a stylistické nedostatky, místy text působí poněkud překotně a nepřehledně.

V práci není uveden počet znaků; text se evidentně pohybuje na dolní hranici rozsahu diplomových prací.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLÍŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Skutečně začala být problematika secese soustavněji teoreticky promyšlena až od 80. let? Na co či na koho autoři jako Beran či Birch navazují?

V čem spatřuje autorka širší relevanci svých zjištění? Nabízejí její zjištění možnost korigovat či zpřesnit výchozí teorie secese? (tuto otázku kladu u vědomí, že práce explicitně tuto ambici neměla)? Je případ Gibraltarů jedinečný, anebo je možné vyvodit smysluplné analogie mezi emancipací Skály a dalších britských zámořských území?

Převažuje v teorii secese její chápání jako „práva každého občana“ (s. 77), tedy jednotlivce, či jako práva, jehož nositelem je v určitém případě určité lidské společenství definované územím?

Z textu plyne, že Španělsko bylo s to zabránit vynětí Gibraltarů ze seznamu nesamosprávných území OSN. Jak to, že na svou stranu dokázalo získat většinu členů Výboru pro dekolonizaci navzdory přání legitimně zvolené reprezentace Gibraltarů?

Krajina gibraltarského nacionalismu představení v kapitole 3 je redukována na politické strany a občanské iniciativy; mohla by se autorka při obhajobě stručně vyjádřit k roli médií?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA
(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Diplomovou práci Barbory Páchové přes výše uvedené připomínky doporučuji k obhajobě, hodnotím ji na pomezí stupňů velmi dobře a dobře.

Datum: 14. 6. 2013

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.